

Zec

Chapter 1

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

יְהוָה	דָּבַר	הָיָה	לְדָרְיוֹשׁ	שָׁתִים	בְּשָׁנָת	הַשְּׁמִינִי	בְּחֹדֶשׁ	1
Yéhuwah	pangandikan-	dados	Darius	kalih	ing-taun	kang-kawolu	ing-wulan	
H3068	H1697	H1961	H1867	H8147	H8141	H8066	H2320	
	לְאִמֹּר:	הַנְּבִיא	עִדּוֹ	בֶן	בְּרָכְיָה	בֶן	זַכְרְיָה	
	matur	nabi	Ido	putra-	Bérékhia	putra-	Zakharia	
	H0559	H5030	H5714		H1296		H0413	

Ing sasi kang kawolu ing taun kang kapindhone jamane Sang Prabu Dharius, ana pangandikane Pangeran Yehuwah marang Nabi Zakharia bin Berekhya bin Idho, mangkene:

קָצָף	יְהוָה	עַל-	אֲבוֹתֵיכֶם	קָצָף:	2
duka	Yéhuwah	dhumateng-	rama-panjenengan		
H7107	H3068		H0001		

"Banget dukane Pangeran Yehuwah marang para leluhurira.

שׁוּבוּ	צְבָאוֹת	יְהוָה	אָמַר	כֹּה	אֲלֵהֶם	וְאִמְרַתְּ	3
wangsula	ingkang-Mahakuwasa	Yéhuwah	ngandika	mekaten	dhumateng-tiyang	lan-matur	
H7725		H3068	H0559	H3541	H0413	H0559	
וְאִשׁוּב	צְבָאוֹת	יְהוָה	נָאִם	אֵלַי			
lan-Kawula-wangsul	ingkang-Mahakuwasa	Yéhuwah	pangandikan	dhumateng-Kawula			
H7725		H3068	H5002	H0413			
	צְבָאוֹת:	יְהוָה	אָמַר	אֲלֵיכֶם			
	ingkang-Mahakuwasa	Yéhuwah	ngandika	dhumateng-panjenengan			
		H3068	H0559	H0413			

Mulane sira kandhaa marang wong-wong iku: Pangandikane Sang Yehuwah Gustine sarwa dumadi: Sira padha mratobata marang Ingsun, -- mangkono pangandikane Sang Yehuwah Gustining sarwa dumadi, -- Ingsun banjur bakal mbaleni sira. -- Mangkono pangandikane Pangeran Yehuwah Gustine sarwa dumadi --.

הַנְּבִיאִים	אֲלֵהֶם	קָרְאוּ	אֲשֶׁר	כְּאֲבוֹתֵיכֶם	תְּהִי	אֶל-	4
para-nabi	dhumateng-tiyang	nyuwun-	ingkang	kados-rama-panjenengan	dados	sampun-	
H5030	H0413	H7121		H0001	H1961	H0408	
שׁוּבוּ	צְבָאוֹת	יְהוָה	אָמַר	כֹּה	לְאִמֹּר	הַרְאֵשׁוּנִים	
wangsula	ingkang-Mahakuwasa	Yéhuwah	ngandika	mekaten	matur	ingkang-rumiyin	
H7725		H3068	H0559	H3541	H0559	H7223	
	[וּמַעַלְלֵיכֶם]	הַרְעִים	מִדְּרָכֵיכֶם	נָא			
	[lan-tumindak-panjenengan]	ingkang-awon	saking-margi-panjenengan	sumangga			
	H5953		H1870	H4994			
הַקְּשִׁיבוּ	וְלֹא	שָׁמְעוּ	וְלֹא	הַרְעִים	(וּמַעַלְלֵיכֶם)		
nggatosaken	lan-boten-	mirengaken	lan-boten	ingkang-awon	(lan-tumindak-panjenengan)		
H7181	H3808	H8085	H3808		H4611		
				יְהוָה:	נָא-	אֵלַי	
				Yéhuwah	pangandikan-	dhumateng-Kawula	
				H3068	H5002	H0413	

Sira aja padha kaya para leluhurira, kang wus padha dipituturi dening para nabi ing maune mangkene: Pangandikane Sang Yehuwah Gustine sarwa dumadi: Sira padha ngundurana lakunira kang ala lan pokalira kang duraka! Nanging padha ora gelem ngrungokake sarta padha ora mreduli marang Ingsun. -- Mangkono

pangandikane Pangeran Yehuwah. --

יְהוּוֹ:	הַלְעוֹלָם	וְהַנְּבִיאִים	הֵם	אֵיהֶ־	אֲבוֹתֵיכֶם	5
gesang	salamnipun	lan-para-nabi	piyambakipun	wonten-pundi-	rama-panjenengan	
H2421	H5769	H5030	H1992	H0346	H0001	

Para leluhurira iku padha ana ing ngendi? Lan para nabi iku apa padha urip ing salawase?

אֶת־	צְוִיתִי	אֲשֶׁר	וְחָקִי	דְּבַרִי	וְאָדָּךְ	6
dhumateng-	Kawula-dhawuhaken	ingkang	lan-prenatan-Kawula	pangandikan-Kawula	nanging	
H0853	H6680		H2706	H1697	H0389	

וַיֵּאמְרוּ	וַיְשִׁיבוּ	אֲבוֹתֵיכֶם	הַשִּׁנּוּי	הַלְוֵא	הַנְּבִיאִים	עַבְדִּי
lan-matur	lan-sami-wangsul	rama-panjenengan	ngenanani	punapa-boten	para-nabi	abdi-Kawula
H0559	H7725	H0001	H5381	H3808	H5030	H5650

לָנוּ	לַעֲשׂוֹת	צְבָאוֹת	יְהוָה	זָמַם	כְּאֲשֶׁר
dhumateng-kita	nindakaken	ingkang-Mahakuwasa	Yéhuwah	karancang	kados-ingkang
			H3068	H2161	

ס	אֶתְּנוּ:	עָשָׂה	כֵּן	וּכְמַעַלְלֵינוּ	כְּדַרְכֵינוּ
s	dhumateng-kita	nindakaken	mekaten	lan-miturut-tumindak-kita	miturut-margi-kita
	H0854			H4611	H1870

Nanging sakehe pangandika lan putusaningSun kang wus Sundhawuhake marang abdingSun para nabi, iku rak wus tumeka ing para leluhurira? Wong-wong iku nuli padha mratobat sarta duwe pangucap mangkene: Kaya kang wus dadi karsane Sang Yehuwah Gustine sarwa dumadi anggone nanduki marang aku, miturut laku lan pokalku, iya kaya mangkono Panjenengane anggone nanduki marang kita!"

חֲדָשׁ	הוּא־	חֲדָשׁ	עָשָׂר	לַעֲשֵׂתִי־	וְאֶרְבַּעַה	עֶשְׂרִים	בַּיּוֹם	7
wulan	punika-	wulan	welas	kaping-sewas-	lan-sekawan	kaping-kalih-dasa	ing-dinten	
H2320	H1931	H2320	H6240	H6249	H0702	H6242	H3117	

זַכְּרִיָּה	אֶל־	יְהוָה	דְּבַר־	הֵיאֵה	לְדַרְיֹוֹשׁ	שְׁתֵּים	בַּשָּׁנָה	שֶׁבַט
Zakharia	dhumateng-	Yéhuwah	pangandikan-	dados	Darius	kalih	ing-taun	Syébat
	H0413	H3068	H1697	H1961	H1867	H8147	H8141	H7627

לְאִמֹּר:	הַנְּבִיא	עִדּוּא	בֶן־	בְּרַכְיָהוּ	בֶן־
matur	nabi	Ido	putra-	Bérékhia	putra-
H0559	H5030	H5714		H1296	

Ing taun kang kapindhone jamane Sang Prabu Dharius, pinuju sasi kang kaping sawelas, iya sasi Syebat, tanggal kaping patlikur, ana pangandikane Pangeran Yehuwah marang Nabi Zakharia bin Berekhya bin Idho, mangkene:

וְהוּא	אֲדָם	סוּס	עַל־	רֶכֶב	אִישׁ	וְהִנֵּה־	הַלְיָלָה	וְרֵאִיתִי	8
lan-piyambakipun	abrit	kapal	ing-	nunggang	tiyang	lan-lah-	ing-dalu	kula-ningali	
H1931				H7392	H0376	H2009	H3915	H7200	

אֲדָמִים	סוּסִים	וְאֶחָרָיו	בְּמַצְלָה	אֲשֶׁר	הַהֲדָסִים	בֵּין	עֲמֹד
abrit	kapal	lan-sawingkipun	ing-lebeting	ingkang	wit-mirta	ing-antawis	ngadeg
			H4699		H1918	H0996	H5975

וּלְבָנִים:	שְׂרָקִים
lan-pethak	lorèng
H3836	H8320

"Dhek mau bengi aku tanpa wahyu: aku ndeleng ana priya nitih jaran abang, jumeneng ana ing antarane wit jambu keling kang ana ing jurang; lan ing burine ana jaran-jaran kang ulese abang, abang nom lan putih.

תּוֹמַלְאָדְךָ malaékat H4397	אֵלַי dhumateng-kula H0413	וַיֹּאמֶר lan-ngandika H0559	אֲדַנִּי Gusti-kawula H0113	אֵלֶיךָ punika H0428	מָה- punapa- H4100	וַאֲמַר lan-kula-matur H0559	9
: אֵלֶיךָ punika H0428	הַמָּה punika H1992	מָה- punapa- H4100	אֲדַחֵק nedahaken-panjenengan H7200	אֲנִי Kawula H0589	כִּי kaliyan-kula H4100	הַדְּבָר ing kang-wicanten H1696	

Aku banjur matur: Dhuh bendara, punapa tegesipun sadaya punika? Malaekat kang mangandikani aku tumuli paring wangsulan mangkene: Aku bakal nuduhake apa tegese kabeh iku mau.

אֲשֶׁר ing kang H0428	אֵלֶיךָ punika H0428	וַיֹּאמֶר lan-ngandika H0559	הַתְּדָסִים wit-mirta H1918	בֵּין- ing-antawis- H0996	הָעֵמֶד ing kang-ngadeg H5975	הָאֵישׁ tiyang H0376	וַיַּעַן lan-mangsuli H0376	10
				בְּאֶרֶץ: ing-bumi H0776	לְהַתְּלִיף mlampah-mlampah H1980	יְהוָה Yéhuwah H3068	שָׁלַח ngutus H7971	

Priya kang ngadeg ana ing antarane wit jambu keling iku banjur wiwit guneman, celathune: Iki kabeh wong kang padha kautus dening Pangeran Yehuwah ndlajahi bumi.

הַתְּדָסִים wit-mirta H1918	בֵּין ing-antawis H0996	הָעֵמֶד ing kang-ngadeg H5975	יְהוָה Yéhuwah H3068	מַלְאָךְ malaékat H4397	אֶת- dhumateng- H0853	וַיַּעַן lan-sami-mangsuli H0376	11	
: וְשָׁקֵטָה: lan-tentrem H8252	יְשַׁבֵּת lenggah H3427	הָאֶרֶץ bumi H0776	כָּל- sedaya- H3605	וְהָלַח lan-lah H2009	בְּאֶרֶץ ing-bumi H0776	הַתְּלִיפִים sampun-mlampah-mlampah H1980	וַיֹּאמֶר lan-matur H0559	

Wong-wong mau banjur padha matur marang Sang Malaekating Yehuwah kang jumeneng ana ing antarane wit jambu keling, mangkene: Kawula sampun sami ndlajahi dhateng bumi, lah salumahing bumi katingal ayem lan tentrem.

עַד- ngantos- H5704	צְבָאוֹת ing kang-Mahakuwasa H0996	יְהוָה Yéhuwah H3068	וַיֹּאמֶר lan-ngandika H0559	יְהוָה Yéhuwah H3068	מַלְאָךְ- malaékat- H4397	וַיַּעַן lan-mangsuli H0376	12	
וְאֵת lan-dhumateng H0853	יְרוּשָׁלַם Yérusalèm H3389	אֶת- dhumateng- H0853	תְּרַחֵם paring-welas H7355	לֹא- boten- H3808	אֶתְּךָ Panjenengan H0853	מִתִּי pinten-dangu H4970		
		שָׁנָה: taun H8141	שִׁבְעִים pitung-dasa H7657	זֶה punika H2088	זְעֻמָּתָה duka H2194	אֲשֶׁר ing kang H0376	יְהוּדָה Yéhuda H3063	עָרֵי kutha-kutha H0376

Ing kono ature Sang Malaekating Yehuwah: Dhuh Yehuwah, Gustinipun sarwa tumitah, badhe ngantos pinten laminipun anggen Paduka boten welas dhateng Yerusalem sarta kitha-kithanipun Yehuda ing kang sampun Paduka bendoni laminipun pitung dasa taun punika?

דְּבָרִים pangandikan H1697	כִּי kaliyan-kula H1696	הַדְּבָר ing kang-wicanten H1696	תּוֹמַלְאָדְךָ malaékat H4397	אֶת- dhumateng- H0853	יְהוָה Yéhuwah H3068	וַיַּעַן lan-mangsuli H0376	13	
					נַחְמִים: panglipur H5150	דְּבָרִים pangandikan H1697	טוֹבִים saé H1697	

Sang Yehuwah tumuli paring wangsulan marang malaekat kang ngandika karo aku mau, kalawan tetembungan kang kapegak lan nglipur.

14
 וַיֹּאמֶר לַאֲמֹר אֵלַי הַמַּלְאָקָה הַדֹּבֵר כִּי קָרָא לְאֹמֶר
 lan-ngandika dhumateng-kula malaékat ingkang-wicanten kaliyan-kula nyuwun matur
[H0559](#) [H0413](#) [H4397](#) [H1696](#) [H7121](#) [H0559](#)

וְיִרְוֹשׁוּם לְיִרוּשָׁלַם אֲמֹר כֹּה יְהוָה קִנְיָהּ יְהוָה קִנְיָהּ אֲמֹר
 tumrap-Yérusalèm ngandika mekaten Yéhuwah ingkang-Mahakuwasa cemburuan-Kawula
[H3389](#) [H3541](#) [H3068](#) [H0559](#) [H7065](#)

וּלְצִיּוֹן וְגִדּוּלָהּ: קִנְיָהּ אֲמֹר
 lan-tumrap-Sion ageng cemburuan
[H7068](#) [H6726](#)

Malaekat kang ngandikan karo aku banjur dhawuh marang aku mangkene: Iki undhangna: Pangandikane Sang Yehuwah Gustine sarwa dumadi: Wus banget anggongingSun mbudidaya kanggo Yerusalem lan Sion,

15
 וְקִצְרָה וְגִדּוּלָהּ אֲנִי קִצְרָה עַל-הַשָּׂאֲנִימִים אֲשֶׁר
 lan-duka ageng Kawula duka dhumateng- ingkang-tentrem bangsa-bangsa
[H7107](#) [H0589](#) [H7600](#)

אֲנִי קִצְרָתִי מְעֵט וְהָמָה עֲזָרוּ לְרַעָה:
 Kawula duka sekedhik lan-piyambakipun mbiyantu tumrap-piawon
[H4592](#) [H7107](#) [H0589](#) [H5826](#) [H1992](#)

nanging banget anggongingSun bendu marang para bangsa kang rumangsa tentrem iku lan kang bareng Ingsun duka sathithik bae, banjur padha ngrewangi gawe piala;

16
 לָכֵן כֹּה-אֲמַר יְהוָה שְׁבִתִי לְיִרוּשָׁלַם
 pramila mekaten- ngandika Yéhuwah wangsul-Kawula dhumateng-Yérusalèm
[H3389](#) [H7275](#) [H3068](#) [H0559](#) [H3541](#)

בְּרַחֲמִים בֵּיתִי יִבְנֶה יְהוָה יִבְנֶה יְהוָה יִבְנֶה יְהוָה
 kanthi-welas-asih griya-Kawula dipun-bangun ing-ngriku pangandikan Yéhuwah
[H3068](#) [H5002](#) [H1129](#)

יְרוּשָׁלַם: יְרוּשָׁלַם יְרוּשָׁלַם יְרוּשָׁלַם יְרוּשָׁלַם יְרוּשָׁלַם
 Yérusalèm ing- dipun-bentangaken (lan-tali) [lan-tali] ingkang-Mahakuwasa
[H3389](#) [H5186](#) [H6961](#) [H6961](#)

mulane Pangeran Yehuwah ngandika mangkene: Ingsun wangsul maneh marang Yerusalem kalawan sih-kadarman. PadalemaningSun bakal kabangun maneh ana ing kana, -- mangkono dhawuhe Pangeran Yehuwah Gustine sarwa dumadi, -- sarta tali ukuran bakal kapenthang maneh ing sadhuwure Yerusalem.

17
 וְעוֹד קָרָא לְאֹמֶר כֹּה אֲמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד תְּבוֹצִינָה
 malih nyuwun matur mekaten ngandika Yéhuwah ingkang-Mahakuwasa sumebar
[H5750](#) [H3541](#) [H0559](#) [H3068](#) [H5750](#) [H5750](#)

וְיִבְחַר עָרֵי מְטוֹב וְנָחַם אֶת-צִיּוֹן אֶת-דְּהוּמָתֶנְךָ
 kutha-Kawula saking-kasaénan lan-nglipur malih Yéhuwah
[H0977](#) [H6726](#) [H0853](#) [H5750](#) [H3068](#) [H5162](#)

עוֹד בִּירוּשָׁלַם: ס
 malih ing-Yérusalèm s
[H3389](#) [H5750](#)

Kajaba saka iku sira ngundhangna iki: Pangandikane Pangeran Yehuwah, Gustine sarwa dumadi mangkene: Kutha-kuthaningSun bakal padha pulih luber ing kautaman, sarta Sang Yehuwah bakal maringi panglipur marang Sion lan Yerusalem bakal kapilih maneh."

18
 וְנָשָׂא אֶת-עֵינֵי וְהָרָא יְהוָה אֶת-אֶרְצָה אֶת-קַרְנֹתֶיךָ
 lan-kula-ngangkat dhumateng- mripat-kula lan-ningali lan-lah sekawan sungu
[H0853](#) [H5375](#) [H0853](#) [H7200](#) [H2009](#) [H0702](#)

Aku tumuli tumenga lan ndeleng, lah ana sungu papat,

אֱלֹהִים	מָה	בִּי	הַדְּבָר	הַמְּלָאָךְ	אֶל-	וְאָמַר	19
punika	punapa-	kaliyan-kula	ingkang-wicanten	malaékat	dhumateng-	lan-kula-matur	
H0428	H4100		H1696	H4397	H0413	H0559	
יְהוּדָה	אֶת-	זָרָו	אֲשֶׁר	הַקְּרָנוֹת	אֵלַי	וְאָמַר	
Yéhuda	dhumateng-	nyebar	ingkang	sungu	punika	dhumateng-kula	lan-ngandika
H3063	H0853	H2219			H0428	H0413	H0559
				ס	וִירוּשָׁלַם:	יִשְׂרָאֵל	אֶת-
				s	lan-Yérusalèm	Israèl	dhumateng-
					H3389	H3478	H0853

aku banjur matur pitakon marang malaekat kang ngandikan karo aku, mangkene: “Punika tegesipun punapa?” Paring wangsulane: “Sungu-sungu iku kang wus mbuyarake Yehuda, Israel, sarta Yerusalem.”

הַרְשִׁים:	אַרְבָּעָה	יְהוּדָה	וַיְרַאֲנִי	20
tukang	sekawan	Yéhuwah	lan-nedahaken-kula	
H2796	H0702	H3068	H7200	

Pangeran Yehuwah tumuli nedahake marang aku pandhe papat.

הַקְּרָנוֹת	אֱלֹהִים	לְאָמַר	וְאָמַר	לַעֲשׂוֹת	בָּאִים	אֱלֹהִים	מָה	וְאָמַר	21
sungu	punika	matur	lan-ngandika	nindakaken	rawuh	punika	punapa	lan-kula-matur	
H0428	H0559	H0559			H0935	H0428	H4100	H0559	
נִשָּׂא	לֹא-	אִישׁ	כְּפִי-	יְהוּדָה	אֶת-	זָרָו	אֲשֶׁר-	יִנְכָּאוּ	
ngangkat	boten-	tiyang	miturut-cangkem-	Yéhuda	dhumateng-	nyebar	ingkang-		
H5375	H3808	H0376	H6310	H3063	H0853	H2219			
קְרָנוֹת	אֶת-	לְיָדוֹת	אֲתָם	לְהַחְרִיד	אֱלֹהִים	וַיִּבְּאוּ	רָאשׁוֹ		
sungu	dhumateng-	nguncalaken	tiyang-punika	damel-ajrih	punika	lan-rawuh	mustakané		
H0853		H3034	H0853	H2729	H0428	H0935			
לְזָרוֹתָהּ:	יְהוּדָה	אֶרֶץ	אֶל-	קָרָו	הַנְּשָׂאִים	הַגּוֹיִם			
nyebar-piyambakipun	Yéhuda	tanah	dhumateng-	sungu	ingkang-ngangkat	bangsa-bangsa			
H2219	H3063	H0776	H0413		H5375				

ס
s

Aku banjur matur pitakon: “Tiyang-tiyang punika dhatengipun badhe nindakaken punapa?” Paring wangsulane malaekat marang aku mangkene: “Iku uga sungu kang wus padha mbuyarake Yehuda, nganti ora ana wong siji-sijia kang wani ndengengek. Anadene tekane iku arep gawe kagete wong-wong iku, yaiku mbanting sungune para bangsa kang wus padha masang sungune marang tanah Yehuda arep dibuyarake.”